

Tiskovina ■ Poština plačana pri pošti 64290 Tržič

kom 1

P.n.

Koroška osrednja knjižnica
"Dr. F. Sušnik"

Na gradu 1

62390-RAVNE NA KOROŠKEM - YU

SLOVENSKI VEŠNIK, Tarniščevstr. 16, A-9020 Celovec
Zastopnik za YU: ADIT-DZS, P.P. 171, 61000 LjubljanaLetnik XLV:
Štev. 21 (2536)Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
KlagenfurtPoštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 KlagenfurtCena: 7 šil.
din. 10

P. b. b.

„Ustanovitev je uresničitev
dolgoletnih zahtev Slovencev“

Rezultat delovne skupine, da bo s prihodnim šolskim letom prišlo do ustanovitve „Slovensko-nemške zvezne trgovske akademije v Celovcu“ v poslopju Zvezne in zvezne realne gimnazije za Slovence (na sliki), je tajnik ZSO

dr. Marjan Sturm ocenil pozitivno: „Sedajni predlog namreč odstopa od restriktivnega zakonskega osnutka!“ Tajnik ZSO je tudi podčrtal, da bo z uresničitvijo dvojezične trgovske akademije v Celovcu uveljavljena dolgoletna zahteva koroških Slovencev, ki so že davno poleg gimnazije zahtevali tudi ustanovitev gospodarsko usmerjene dvojezične srednje in višje šole.

Pri tem pa je dr. Marjan Sturm tudi pripomnil, da so „nekatera določila sicer še vedno restriktivna, toda prepričani smo, da bodo učitelji in vodstvo šole z vso vnemo storili vse, da bo šola privlačna, odprta in moderna.“

Slika: Fritz

NDR: Zmaga
desne aliance

Volitve v Nemški demokratični republiki so se končale dokaj presenetljivo: zmagovalci prvih volitev po padcu berlinskega zidu je bila CDU, ki je osvojila 42,9 odstotka glasov. Presenetilo je tudi, da je vzhodnonemška socialdemokratska stranka jasno zaostala za napovedmi in zbrala le 21,6 odstotka glasov. Relativno veliko je pridobila naslednica prejšnje SED, Stranka demokratičnega socializma dosedanjega ministrskega predsednika Modrowa s 15,5 odstotka, medtem ko je med drugim docela propadlo „Zavezništvo 90“ (2,9 odstotka), v katerem je kandidiral tudi „Novi forum“.

Predsednik vzhodnonemške CDU Lothar de Maiziere je napovedal, da se namerava o koaliciji pogajati tudi s SPD, medtem ko opazovalci pričakujejo koalicijo CDU z manjšimi konservativnimi strankami.

Zmage CDU je najbolj vesel zahodnonemški kancler Kohl, ki je tudi sam močno posegal v volilni boj v NDR. Prav tako pa so z rezultatom zadovoljni vsi tisti, ki bi najraje čez noč izvedli združitve obeh nemških držav. Veseli pa se tudi zahodnonemški kapital: že včeraj so s frankfurtske borze sporočili, da bo nemški akcijski indeks porasel za 40 do 50 odstotkov.

Zelena luč za Slovensko-nemško trgovsko akademijo!

Pogajanja za javno dvojezično trgovsko akademijo so bila dolgotrajna, težka, toda uspešna. Deželni šolski svet, ki je – po navodilu koroških strank – dolgo časa zaviral uresničitev te točke memorandumu, sklenjenega med avstrijsko zvezno vlado in zastopniki ZSO in NSKS februarja 1988, je končno pristal na njeno ustanovitev. Predsednik Deželnega šolskega sveta prof. Hugo Reinprecht je ob koncu preteklega tedna izrazil svoj pristanek

na razgovoru s projektno skupino za ustanovitev akademije, ko jo je vodila mag. Maja Amrusch-Hoja.

Šola se bo imenovala „Slovensko-nemška zvezna trgovska akademija Celovec“ locirana bo na slovenski gimnaziji, s poukom pa bo pričela že s šolskim letom 1990/91, torej letos jeseni. Prijave so možne takoj pri ravnateljstvu oz. v tajništvu slovenske gimnazije.

Javna dvojezična trgovska akademija bo bolj odprtega

tipa, saj bo dostopna tudi nemško govorečim dijakom, če bodo pozitivno opravili razgovor glede znanja slovenskega jezika. Osnovno znanje bo potrebno zaradi oblike pouka, ki bo potekal v „približno enakem obsegu“ – kot piše v predlogu ministrstvu za pouk – v slovenščini in v nemščini. Kot živa tuja jezika pa bosta v predmetniku še angleščina in italijanščina.

Začetno število za odprtje razreda – to določilo naj bi veljalo tudi za slovensko gim-

nazijo ter za srednjo in višjo šolo za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjaku – bo 12 učencev, vodja Slovensko-nemške zvezne trgovske akademije pa bo do prve mature (maj/junij 1995) ravnatelj ZG za Slovence dv. sv. dr. Reginald Vospernik. Pedagoško odgovornost za dvojezično akademijo pa bo prevzela mag. Maja Amrusch-Hoja, ki je vodila tudi projektno skupino.

Ivan Lukan

Poklon ob 10. obletnici smrti Karla Prušnika-Gašperja

16. marca 1980 je nenadoma umrl bivši partizan, predsednik Zveze koroških partizanov in narodno-politični delavec Karel Prušnik-Gašper. Ob 10. obletnici njegove smrti je Zveza koroških partizanov minulo nedeljo priredila spominsko svečanost ob njegovem grobu. Udeležilo se je mnogo ljudi iz Koroške, Štajerske in Slovenije in se poklonilo spomniku zaslužnega revolucionarja, partizana in borca za naše narodne pravice.

O Gašperju kot revolucionarju, protifašističnem borcu in dolgoletnem narodno-političnem delavcu so spregovorili predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc, predstavnik republiškega odbora Zveze Združenja borcev NOV Slovenije Jože Gačnik, predsednik Kluba prijateljev lova

Mirko Kumer, glavni govor pa je imel predsednik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser. Ta je poudaril, da je orisal Gašperjevo življenjsko pot, zavzel stališče k trenutni politični situaciji na Koroškem in med drugim dejal: „S prihodom Haiderja

v vrh koroške politike se je tudi za koroške Slovence situacija ponovno zaostila. Medtem ko se deželni glavar Haider prizadeva, da bi bivše člane NSDAP, kot je Petrei, ki je avtor zloglasnega Grenzlandjahrbucha, odlikoval z visokim odlikovanjem dežele

Koroške, taisti Haider borem proti fašizmu in za vzpostavitev svobodne Avstrije ni pripravljen izročiti odlikovanj, ki jim jih je namenila republika Avstrija.“ Predsednik ZSO je naštel še druge Haiderjeve izjave, ki jasno pričajo o njegovi nacionalistični orientaciji in dalje menil, da je Haider s svojim dosedanjim uradovanjem jasno pokazal, da ima dvojno merilo do koroških deželanov, da nemškonacionalne kroge podpira, medtem ko tiste, ki se ne strinjajo z njegovo politiko, obravnava kot drugorazredne deželane. „Le tako lahko razumemo njegov napad na predstavnike koroških Slovencev, ko je dejal, da so bombaši in storilci nasilnih dejanj.“ Nadalje pa je Wieser dejal: „Nova pa sta vsekakor metodologija in način, kako deželna politika pod vod-

stvom sedanjega deželnega glavarja skuša z različnimi psevdomodernimi potezami v slovensko narodno skupnost vnašati razdor in razdvojenost. Brez dvoma Haider pri tem dosega uspehe tudi zaradi tega, ker je znotraj narodne skupnosti premalo zasidrana zavest, se enotnega nastopanja, ker se posamezniki na račun slovenske narodne skupnosti poskušajo kot strankarski liderji profilirati v avstrijskem prostoru. Ob koncu pa je Wieser še dejal, da bomo vsak poskus blatenja prispevka koroških Slovencev k svobodi Avstrije in evropskih narodov tudi v prihodnje znali odločno zavrniti.

Kulturni del svečanosti so oblikovali kotmirški zbor „Gorjanci“, moški zbor „Folte Hartman“, tercet iz Roža in recitatorji.

Polaganje vencev na Gašperjev grob

dr. KRISTIJANA SCHELLANDRA

SIGNAL

Vsaka sovjetska republika sme po ustavi tudi brez navedbe vzrokov izstopiti iz zveze. Kljub temu je korak Litve več kot samo odločitev nekega majhnega naroda. Moskve še nihče ni izzval na tako oster način.

Seveda je bil takšen korak v času predhodnikov Mihaila Gorbačova nemogoč. V petih letih njegovega vodenja Sovjetske zveze je Litovsko narodno gibanje praktično že prevzelo vodstvo republike. Parlamentarni sklep o izstopu iz zveze po prvih demokratičnih volitvah je bila samo še logična posledica.

Gospodarsko gledano s sklepom o izstopu iz Sovjetske zveze seveda še nič ni rešeno. Mala republika (65.000 km², približno 4 milijoni prebivalcev) je s celotno Sovjetsko zvezo tako tesno povezana, da o takojšnji neodvisnosti od celote ne more biti govora. Že samo na področju oskrbe z energijo znaša odvisnost v višini treh četrtin. Podobno je s surovinami za industrijo, po drugi strani pa tudi Litva dobavlja zvezi vrsto tehničnih izdelkov in komponent. Toda, če bi se medsebojna trgovina postavila na osnovno konvertibilnosti, Litva tega bremena ne bi mogla prevzeti.

Razveseljiv je vsekakor civiliziran in v duhu demokratičen način, kako se mala republika, ki ima na svoji strani pravico, ustavo in mednarodno pravo, bori za svojo stvar, pa tudi, kako se vede sovjetska država pod vodstvom Gorbačova. Upajmo, da bo reševanje ostalo na tem nivoju.

Litovski primer je dvojni signal: po eni strani za multinacionalne državne tvorbe, v katerih so do nedavnega ali pa še skušajo najmočnejši narodi dominirati nad ostalimi, manjšinami narodi, po drugi strani pa je tudi razveseljivo, da je hipoteko zgodovine mogoče reševati tudi drugače kot na Kosovu.

Koroška ZAL: „Preučiti manjšinsko vprašanje!“

Očitno se tudi članica provizoričnega predsedstva koroške Zelene alternative Monika Palle zaveda, da ZAL tudi potek deželnega kongresa postavlja pred zahtevo, „da o manjšinskem vprašanju na novo prediskutiramo“. Vsaj tako je dejala na tiskovni konferenci provizoričnega vodstva, kateremu predseduje Ingrid Zablatnik.

Zablatnikova je dodala, da je prvih pet kandidatov, ki so bili na kongresu izglasovani za koroško volilno listo za državnoborske volitve, izpolnilo zahtevo kongresa in izvolilo začasno vodstvo, ki

bo te posle vodilo do občnega zbora ZAL, 25. marca. Na njem bodo člani izvolili redno predsedstvo, ki naj bi ga priznalo tudi zvezno vodstvo ZAL. Sicer pa je Zablatnikova dejala, da manjšinsko vprašanje sicer ostaja ena izmed tem Zelenih, ne nameravajo pa se ukvarjati izključno z njim. Kot zahteve so člani provizoričnega vodstva formulirali vprašanje sortiranja raznih vrst odpadkov, uvedbo steklenic za mlečne proizvode ter javno podporo za izrabo alternativnih virov za pridobivanje energije.

„Pomiritve ni mogoče ukazati!“

Slovenska pokrajinska škofovska konferenca je v izjavi za javnost pozdravila izjavo predsedstva Slovenije o narodni in državljanski umiritvi. V njej vidi pomemben korak in dragocen prispevek k reševanju življenjskega vprašanja in prihodnosti slovenskega naroda.

Umiritve je po mnenju slo-

venske pokrajinske škofovske konference cilj, za katerega se cerkev zavzema po svojih najboljših močeh, vendar pomiritve ni mogoče ukazati ali izsiliti, saj je pot do nje edinole sprava. Pri spravi pa je treba najprej upoštevati spravo z mrtvimi, kar pomeni spoštljivo priznanje dostojnega spomina nanje, in spravo med živimi, ki mora zajeti vse Slovence doma in po svetu.

Znova protest proti Haiderju

Profesor Alois Vogel iz Pulkaua v Nižji Avstriji se ne bo udeležil letošnjega srečanja pisateljev v Brežah na Koroškem. V odprtem pismu svojo odsotnost utemeljuje z ugotovitvijo, da se te mednarodne prireditve toliko časa ne bo več udeležil, „dokler bo na Koroškem na oblasti deželni glavar, ki daje nedvoumne nemškonalne izjave ter se upira izročiti odlikovanja ljudem, ki so se borili proti nemškemu okupatorju Avstrije.“

Pokrajinska škofovska konferenca v izjavi tudi poudarja, da je pri tem treba ugotoviti popolno zgodovinsko resnico o vseh dogodkih od začetka zadnje vojne do danes, odkrito priznati krivdo, kar je pošteno pripravljena storiti tudi cerkev, ter trezno in objektivno presoditi vse posledice odločitev in dogodkov med vojno in po njej z današnjega stališča. Sprava med živimi je, kot poudarja slovenska pokrajinska škofovska konferenca, brezpogojna človeška nujnost in temeljna etična dolžnost.

„Proč izpred mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom! Kajti lačen sem bil in mi niste dali jesti, žejen sem bil in mi niste dali piti, tujec sem bil in me niste sprejeli, nag sem bil in me niste oblekli, bolan sem bil in v ječi in me niste oskrbeli.“ Tedaj bodo tudi ti odgovorili: 'Gospod, kdaj smo te videli lačnega ali žejnega ali tujca ali nagega ali bolnega ali v ječi in ti nismo postregli?' Tedaj jim bo odgovoril: 'Resnično vam povem: vse, česar niste storili enemu izmed teh najmanjših, tudi meni niste storili'“.

(Matej, 25, 41-46)

Lepše in boljše kot s tem citatom iz svetovne literature se ne da opisati klavrne in svetohlinske vloge avstrijske azilantske in begunske politike.

Jeseni preteklega leta: takrat so Avstrijci blesteli v očeh svetovne javnosti in kar sami sebi so se zdeli največji na področju človečnosti, ko so beguncem iz NDR odprli meje, da so jo iz Madžarske preko Avstrije pobrisali v ZRN. Občudovali so „trabante“ in v kolikor so poročali na cestah, so priskočile na pomoč avstrijske zvezne železnice. Človečnost avstrijskega porekla se je kar cedila, zahodnonemški ambasador je dan za dnevom izražal svojo hvalež-

nost, Mock in Vranitzky sta tekmovala v človekoljubnosti.

Zima preteklega leta: Romunija se je osvobajala na televiziji je „live and open end“ prenašala pokole med romunskim prebivalstvom, kar je privedlo do doslej nepoznane pripravljenosti Avstrijcev za podporo osiromašenemu romunskemu prebivalstvu. „Luč v temo“, ta zlagana in hinavska vsakoletna božična akcija avstrijske radiotelevizije, se je povsem osredotočila na pomoč Romuniji. In ker Avstrijci niso zgolj zavohali kri, temveč jo neposredno videli na ekranu, so bili pripravljeni za ta svoj nevsakdanji užitek tudi plačati –

HEUTE IM

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

SLOVENSKI VESTNIK

Heuer: Slowenisch-deutsche HAK

Der geschäftsführende Präsident des Kärntner Landesschulrates, Reinprecht, kündigte an, daß es zu einer „Slowenisch-deutschen Bundeshandelsakademie“ in Klagenfurt kommen werde, die auf dem BG und BRG für Slowenen untergebracht sein wird, und an welcher mit dem Schuljahr 1990/91 der Unterricht aufgenommen werden soll.

Dazu erklärte der Sekretär des Zentralverbandes slowenischer Organisationen, Dr. Marjan Sturm, daß der jetzt gemachte Vorschlag vom re-

striktiven Gesetzesentwurf abweiche, „was sehr positiv sei“.

Sturm meinte auch, daß mit der Gründung der zweisprachigen Handelsakademie in Klagenfurt eine langjährige Forderung der Kärntner Slowenen erfüllt werde. Einige Bestimmungen, so Sturm in der ersten Stellungnahme, seien zwar noch immer restriktiv, „doch wir sind überzeugt, daß die Lehrer und die Leitung der Schule alles unternehmen werden, damit die Schule attraktiv, offen und modern werden wird.“

Gedenkfeier in Köttmannsdorf

Vor zehn Jahren verstarb einer der ersten Widerstandskämpfer gegen den Nazifaschismus in Kärnten Karel Prušnik-Gašper. Aus diesem Anlaß lud der Verband der Kärntner Partisanen am vergangenen Sonntag nach Köttmannsdorf ein, wo an der Grabstätte von Karel Prušnik-Gašper eine Gedenkfeier abgehalten wurde.

In Anwesenheit von zahlreichen Teilnehmern aus Kärnten, der Steiermark und aus dem benachbarten Slowenien, legten Vertreter des Zentralverbandes slowenischer Organisationen, sowie Vertreter ehemaliger Widerstandskämpfer aus Österreich und Slowenien am Grabmal von Karel Prušnik-Gašper Kränze nieder. Chöre aus Köttmannsdorf, Schiefeling und Bleiburg sangen Gedeklieder, Rezitatoren trugen Gedichte vor.

Neben dem Obmann des

Verbandes der Kärntner Partisanen, Janez Wutte-Luc, haben auch andere Redner die Verdienste des verstorbenen um die Befreiung Österreichs gewürdigt. Unter ihnen auch der Obmann des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten, Dipl. Ing. Feliks Wieser, der bei dieser Gelegenheit auch zu aktuellen politischen Fragen in Kärnten Stellung bezog. Er betonte, daß sich die Lage für die slowenische Volksgruppe nach der Bestellung Haider zum Landeshauptmann drastisch verschlechtert habe, da Haider nationalistischer Elemente unterstütze und eine Politik fördere, die die legitimen Volksvertretungen eliminieren solle. Wieser verurteilte auch Haider's Haltung, ehemaligen Kämpfern gegen den Faschismus keine österreichische Auszeichnung auszuhändigen zu wollen.

KOMENTAR

dr. FRANCIJA ZWITTRA

ČOLN NI POLN!

akcija „Luč v temo“ je prese-gla vse dosedanje dohodke.

Začelo se je pravo tekmo-vanje med avstrijskimi obči-nami, katera je bolj dobro-hotna in blagodarna: tovor-njaki s prostovoljnimi vozniki so se napotili v Bukarešto, Temšvar, naba-sani z zdravili, živili, oble-kami in drugimi potrebšči-nami, zbranimi od prostovolj-cev. Zlato avstrijsko srce se je izkazalo.

Marca 1990 je vse druga-če: božično svetohlinjenje je mimo, gospod Marboe se bori za svoj stolček v ORF in ima trenutno druge skrbi kot človečnost, gospa Rados si je že zdavnaj izbrala druga napeta prizorišča, od koder lahko odslkava prelito kri v tople sobe avstrijskih tv-konzumentov.

Marca 1990 je vse druga-če: nekaj tisoč Romunov je verjelo bajki o gostoljubnih

Avstrijcih in so prišli, ker v njihovi domovini brato-morne vojne še ni konec, ker je tamkajšnja lakota za ne-katere nepremagljiva.

Zdaj so tu in avstrijska pri-pravljenost do pomoči je proč.

Notranji minister Lö-schnak ve za rešitev: kot že prej proti Turčiji tako zdaj zapira meje tudi proti Romu-niji. Löschnek pripada stranki, ki se je nekoč zapi-sovala mednarodni solidar-nosti.

Ta koalicija, ki se tako hvali, kakšno gospodarsko rast je omogočila v letih svo-jega vladanja, kakšno blago-stanje uživamo in kako dobro se nam godi – ta zdaj zatrjuje, da ni zmožna spre-jeti nekaj tisoč beguncev, da je čoln poln.

Dokler beda ostaja odda-ljena in je vidna samo na ekranih, tako dolgo je av-strijsko srce blagodarno in izkazuje svoje sočutje. Čim se z bedo neposredno sreča, je sožalja konec. Namesto pomoči se zdravilo glasi: ven z njimi.

Po novem volilnem zakonu imajo v Sloveniji možnost kandidiranja za različne funkcije v občinah in republiki tudi posamični kandidati. Zbrati morajo pač določeno število overovljenih podpisov. Za kandidacijo za predsednika republike kar 5.000. To je Ivanu Krambergerju z lahkoto uspelo, sam pravi, da jih je zbral preko 20.000, volilni komisiji pa jih je predal „dobro mero“, nekaj preko 5.700. Kakšne so njegove možnosti v prvem krogu 8. aprila, je težko reči. Sam Kramberger je optimist, saj se na njegovih predvolilnih mitingih zbira veliko število radovednežev. Govori jim na pamet, brez dlake na jeziku, z radikalnim programom, pisanim na kožo predvsem nižjim socialnim slojem. Kandidat iz ljudstva za ljudstvo. Bo to ob njegovem čudaštvu dovolj za volilni uspeh? Poročilo z obiska na njegovem domu in o kramljanju z njim je pripravil Jože Rovšek.

Prerokovano mu je, da bo rešil narod...

Tam daleč v Slovenskih goricah, na desno od poti od Lenarta proti Radencem, v Negovi, živi zagotovo eden največjih slovenskih posebnostev – Ivan Kramberger. Javnosti je že nekaj let znan po svoji dobrotljivosti, saj je že številnim pomagal v stiski, predvsem pa se je izkazal z darovanjem aparatov za dializo ledvic bolnišnicam in zdravstvenim domovom po vsej Sloveniji in tudi sicer. Ljudje mu pripisujejo veliko bogastvo, govorijo o milijonih mark, ki naj bi jih prejemal od svojih iznajdb v času njegovega bivanja in dela v Nemčiji. Kljub temu pa je Ivan ostal skromen, oblečen je v mahedravo temno obleko, okrog vratu mu do trebuha visi velik križ s podobo Odrašenika, pokrit je s črnim širokokrajnim klobukom, izpod katerega mu gledajo do ramen segajoči dolgi črni lasje.

Nedelja popoldne. Ko se približam njegovi hiši in hkrati gostilni v gozdu ob Negovskem jezeru, ga zagledam ob njegovem pravtako posebnem avtu-dvosedu „bugattiju“, ki ga je izdelal sam. Hoče odvitvi vijak nad amortizerjem, ki pa je preveč zarjavel, zato poskuša s sekačem, tolče in preklinja, da se bliska izpod kladiva in od kletvice.

„Aha, vi ste pa iz Celovca,“ mi pravi. „Veste med tednom nimam časa kaj postoriti pri avtu, še jesti nimam časa, toliko dela imam s predsedniško kampanjo. Drugi imajo cele štabe, jaz pa sem sam, sam lepim plakate, pripravljam mitinge, spim po uro, dve na dan. Kar malo se razglejte naokoli, takoj bom!“

Pa si res ogledam to negovsko čudo, ki pritegne tisoče obiskovalcev od vsepovsod: v garaži, kot sem zvedel pozneje, je na policah največja svetovna zbirka „umetnih ledvic“, vsevrstnih, proizvodi različnih proizvajalcev iz različnih držav. Menda je imel Ivan skoraj pri vseh „svoje prste vmes“. Na tleh ob steni pa kupi knjig. Z njihovih

naslovnih se skrivnostno smehlja dolgolasi Ivan s črnim klobukom, s te z otrokom v naročju, z druge s stariko, z one v dimnikarski obleki. Vse te knjižice, osem po številu, je napisal v dobrem letu dni, na desetisoče jih je tudi že sam prodal, nekaj tudi podaril.

Razgledujem se dalje: ob robu dvorišča leži prazna grobnica in na kamnu napis: Ivan Kramberger 1936 – ..., za vezajem torej prazno mesto za letnico njegove smrti. Kljub temu pa pravi, da verjetno ne bo pokopan na tem mestu, saj so samo trije Negovčani podpisali njegovo kandidacijo. Nadalje ima še kletke za svoje živali, med njimi tudi opico, s katero je večkrat nastopal na predvolilnih zborovanjih. Posebno poglavje je stara viničarska lesena kajza, verjetno trpek spomin na njegovo otroštvo, v kateri je pravo bogastvo starih orodij, posodja, bivanjske opreme, skratka – pravo etnografsko bogastvo.

Končno si je utrgal čas za pogovor. Peljal me je v zgornje nadstropje, v veliko dnevno sobo z izvirnim ometom in ureditvijo sploh. Na stenah vse polno znamenitosti, predvsem starih slik in predmetov, vsak zase ima svojo preteklost, zato jim ima Ivan tako rad. Nič kiča, prava ljudska umetnost. Po tleh, v kotu, po mizah polno pisem, na tisoče, nekaj sto še zvezanih, neodprtih.

Predsedniški kandidat Ivan Kramberger govori hitro, včasih nepreračunljivo, brez maske, neredko mu uidejo kletvice, kar pa ga ne moti, ne popravlja svojih izjav; še hitreje misli, prehiteva samega sebe, na neizgovorene misli navezuje že nove, se odmika in zopet vrača k zastavljenemu vprašanju.

Na vprašanje, **zakaj se je odločil, da kandidira za predsednika predsedstva Slovenije**, mi je pripovedoval o svojem delu v Nemčiji, da je bil tam aktiven med tehnikami in biotehnikami ter slovenskimi

I. Kramberger na zborovanju pred Prešernovim spomenikom

izseljenci, da je bil zelo popularen tudi v medijih, kar mi dokaže z goro prispevkov v vseh mogočih nemških časopisih in revijah, največ šlovsa pa si je pridobil, ker je pomagal bolnim in siromakom. Ker ga je zanimala prihodnost, je šel k zelo znani vedeževalki, ki je prerokovala tudi že vsem znanim nemškim politikom od Adenauerja do Brandta, Schmidta in Kohla, in si dal napovedati usodo. „Šel sem k njej preprosto oblečen in baba me je ogledovala od nog do glave. Takoj sem videl, da je hudičeva, polna notranje duševne energije. Rekel sem si: 'Telesno si grda ko hudič', notranje pa je bila baba satansko razvita in umna. Hotel sem se malo prikriti, se napraviti tunteka, pa ni šlo. Rekla je: 'Vi boste še predsednik nekega malega naroda in rešili ga boste preliivanja krvi! In če tega ne boste storili, bo ta narod v par stoletjih izumrl!'“

Leta 1987 sem se naselil tu v Negovi, v tej hiši, ki sem jo sam izdelal, že prej pa sem odprl gostilno. Lansko leto, ko so se odnosi s Srbijo zaostri, ko so napovedovali tisti miting v Ljubljani, sem neke noči imel težke sanje. Videl sem, kako nas koljejo, sama kri, nazadnje so ostali samo še trije Slovenci. Dva moška in ena ženska. Grozno me je bilo strah, da ubijejo še tisto žensko, 'potem smo gotovi, ne moremo več naprej', sem si rekel. V tem sem se ves premočen zbudil, poklical ženo, ji rekel, naj vzame papir, in narekoval sem ji program za predsedniško kandidacijo.

Ivan Kramberger pa je tudi mož dejanj. Toliko časa, kot njegova odločitev za kandidacijo, je tudi noseča njegova žena Marjeta. To je njegov konkreten prispevek proti izumrtju slovenskega naroda.

Seveda je svoje pripovedovanje okrasil z mnogimi okrasnimi pridevki, počasi pa mi je vendar dovolil naslednje vprašanje, namreč, **kaj predlaga za ureditev problema**

vojske. Dejal je, da je nikoli ni maral, zato si je že kot otrok trdo prevezal kazalec in sredinec na desni roki in ju tiščal v mrzlo mlako, da sta mu odmrznili. Kljub temu je moral k vojakom, vendar je vedno streljal mimo tarče. Vedno si je mislil: „Kako bi mogel ubiti človeka, ki mi ni storil nič zalega? Morda je oče dveh otrok.“ Za vojaščino pravi, da bi jo ukinil, in da za Slovenijo popolnoma zadostuje nekoliko močnejša poštena milica, „saj ni nobene nevarnosti, da bi nas kdo napadel.“ Prihranjeni denar pa naj bi bil za bolnišnice in ostale dobre namene, oficirji pa gredo po njegovem mnenju lahko v avtobuse karte ščitati.

O predvolilni debati o splavu, ki jo je sprožila predvsem stranka krščanskih demokratov Slovenije pa je dobesedno dejal: „To, kar naše stranke sedaj hočejo, je zelo krivično. Ženska naj o življenju odloča sama. Zdaj bi radi naredili tako, da bi politiki odločali, kdaj si bo hlačke slekla in kdaj oblekla. Treba pa je omogočiti stanovanja, daljši porodniški dopust, da bo mati otroka lahko negovala in vzgojila, poceni šolske potrebšline, oblačila in drugo, 'potem pa nas bo dovolj!'“ To pa bi lahko omogočili le, če bi vojsko, ki nam požre 40% sredstev, krepko zmanjšali ali ukinili.

Ker je med razgovorom večkrat usekal po komunistih, sem ga vprašal, **zakaj ima ob vhodu vzdano ploščo, na kateri piše, da bo vse življenje hodil po Titovi poti.** Pri tem odgovoru pa sem imel občutek, da se mi je predvolilnotaktično izvil, saj je rekel, da je dal to napisati zato, ker je bil Tito bogat, ker je dobro živel, imel je vile, avione, ladje, potoval po vsem svetu itd. Tako življenje bi si želel tudi on in zato bi rad hodil po njegovi poti.

Naj omenim še vprašanje **o bodoči ureditvi Jugoslavije in statusu Slovenije v njej oz. zunaj nje.** Pri tem se je kar

Ivan Kramberger

se je rodil l. 1936 v Negovi v Slovenskih goricah v viničarski družini z 11 otroki. Do 15. leta je bil pastir, najprej pri surovem kmetu in nato pri svojem botru, nato se je izučil za dimnikarja. Po službovanju v Črni gori je pobegnil v ZR Nemčijo, tam delal kot pometač, čistilec, v kemični tovarni in končno v bolnici kot dializni tehnik. Za ta poklic se je usposobil sam. Z veliko iznajdljivostjo je razvil številne izboljšave pri aparatih za čiščenje ledvic. Z denarjem od izboljšav in patentov je pomagal številnim ubogim in bolnim, preko petdeset aparatov pa je podaril zdravstvenim ustanovam na Poljskem, v Srbiji in po Sloveniji. Sedaj živi v Negovi, kjer ima svoj dom in gostilno. Volilno propagando za predsednika Republike Slovenije financira sam iz pokojnine (3000 DEM), iz dohodkov od gostilne in od prodanih knjig.

razhudit: „Kakšna konfederacija, bog obvaruj! V pošteved pride samo samostojna Slovenija. Če bodo z juga udarili k nam, bodo oni (Američani) udarili dol. Če bom predsednik, jim bom rekel: 'Glejte, zdaj smo se rešili komunistov, zdaj nam pomagajte. Poglejte, kaj se dogaja na Balkanu, pogledajte Srbijo, Kosovo', in vsi nam bodo pomagali.“

Beseda je tekla tudi **o manjšinski problematiki.** Prižal je, da na Koroškem ni bil še nikdar, da vsega tudi ne verjame, če pa je res, da je Slovencev vse manj, pa bi se z oblastmi že pogovoril, kar trdo bi jih prijel in zahteval zaščito, avtonomijo ali kakšno drugačno obliko samostojnosti Slovencev. Prej pa bi moral stvar seveda videti, zato bi prišel na Koroško, živel med ljudmi in se pogovarjal z njimi.

Seveda pa sva se pogovarjala tudi **o izgledih za volitve.** Izrazil je svoje prepričanje, da bo zmagal, saj komunisti so vse „zafurali“, zato Kučan nima možnosti, dr. Pučnika in dr. Demšarja pa bodo volili akademiki, teh pa je premalo, kmetje, delavci in siromaki, ki pa jih je največ, pa bodo volili Ivana Krambergerja.

Še je tekel klepet med nama, o ljudski stranki, ki jo ustanavlja in ki bo imela nekaj sto tisoč članov, o njegovem premoženju, ki je manjše kot so v nevoščljivosti napihnili ljudje, pa o družini, o dveh otrocih, ki ju je v zakon pripeljala žena Marjeta. Večkrat naju je zmotil štiriletni sinček Ivek, ki očetu Ivanu pomeni vse na svetu. Pravi, da ga bo vzgojil v nadvse plemenitega človeka – po svojem kopitu pač.

Ko sem odhajal, sem imel grenak občutek. Vsililo se mi je zoprno vprašanje, kaj če Ivan Kramberger zmaga in kaj če izgubi na volitvah. Naj se zgodi karkoli, Ivan po volitvah ne bo več tak, kot je bil doslej. Ne na zunaj ne po duši. Bolje, da ne bi šel k tisti „babi“ in da ga tisto noč sanje ne bi obiskale...

TRIBUNA BRALCEV

P.n.
SLOVENSKI VESTNIKTarviserstr. 16
9020 KLAGENFURT/CELOVEČ

Pismo KSŠŠ/D uredništvu SV

Ko smo se februarja letos v Celovcu srečali s predstavniki osrednjih organizacij, nam je bilo zagotovljeno, da lahko naše članke in izjave objavljamo v obeh časopisih. Mislili smo, da so nam s to zagotovitvijo odprta vrata v javnost, da bomo v bodoče lahko tudi Korošce, ki ne berejo PUNT-a (programski časopis Kluba slovenskih študentov in študentk na Dunaju), informirali o naših dejavnostih.

Toda ko sem prvič obema časopisoma poslal izjavo kluba, sem ta optimizem kaj hitro izgubil. Medtem ko je NT objavil izjavo kot pismo bralcev in se ni držal dogovora, nas SV prezira s prekrškom zoper novinarsko etiko, ki presega vsako tolerančno mejo.

Eno od obeh izjav sicer objavlja v celoti, a jo je oblekel v plašč, ki nam nikakor ni po volji. Ne razumemo, zakaj ne bi bilo mogoče objaviti članka takšnega, kakršen prispe v uredništvo.

Kar se je zgodilo z drugo izjavo, pa je nesramnost brez primerre, kajti v poročilu o Vestnikovem večeru v Bilčovsu se neznani novinar (pod poročilom ni podpisal, zato gre pritožba direktno glavnemu uredniku) upa trditi, da je idejo o neodvisnem časopisu za koroške Slovence sprožil SV.

Povod za diskusijo o skupnem, neodvisnem časopisu pa je bila nedvomno anketa Kluba slovenskih študentov in študentk na Dunaju, za katero je Ivan Lukan na Dunaju rekel, da ni reprezentativna. Zdaj naenkrat pa pravi, da je to „tudi jasna izpoved, če ne že zahteva, večine bralcev obeh slovenskih časopisov na Koroškem“ (edini podatek, na katerega se pri tej trditvi lahko opira, je anketa KSŠŠ/D).

Razen tega v istem poročilu dobesedno citira odlomke naše izjave, le da pozablja navodnice (le kje se je naučil citirati?). Zato zahtevamo, da se držite dogovora in v naslednji številki SV objavite celotno izjavo KSŠŠ/D

brez cenzure, da o duhovni kraji sploh ne govorimo.

Nadalje zahtevamo, da dodatno napišete k izjavi še popravek v opravičilo, kar je res najmanj, kar lahko storite. Če teh zahtev v naslednji številki ne bom videl izpolnjenih in če tega pisma ne boste objavili, bom prisiljen, da isto pismo pošljem tudi uredništvu NT, tako da bo koroška javnost o tem gotovo izvedela.

KSŠŠ/D

Dragi (neznani) pisec!

Kaj in v kakšni obliki posredujemo svojim bralcem informacije oz. stališča raznih organizacij, strank in skupin, še vedno odloča uredništvo Slovenskega vestnika. Mislimo tudi, da je naslovnik vaših želja uredništvo ne pa tajništvo oz. centrala te ali one organizacije!

Kar se tiče ideje o skupnem neodvisnem časopisu za koroške Slovence, pa vas moram spomniti na resnico, ta pa je, da sem jasno poudaril, da je podatek o želji po skupnem časopisu edini, ki ga lahko smatramo za reprezentativnega, ki tudi odgovarja mnenju večine bralk in bralcev slovenskih političnih listov. Sicer ste pa sami ugotovili, da anketa ni reprezentativna.

Glede očetovstva ideje o skupnem časopisu se ne bom spuščal v prepri. Med bralci SV je ta ideja pristona že dalj časa, ne šele od januarja 1990 dalje! (Ne pozabite na Vestnikove večere z bralci ob izidu občinskih portretov v letu 1989!)

Pa še tole: dogovorov se bom(o) držal(i). Ti pa morajo biti sklenjeni z uredništvom SV in ne z drugimi!

In končno: Vaše žuganje, da boste prisiljeni to pismo objaviti v „nt“, je povsem nepotrebno in je celo navzkriž z vašimi siceršnjimi deklariranimi stališči.

Pa lep pozdrav
Ivan Lukan,
glavni urednik

Vladimir Kocjančič, Peter Militarov in Janko Malle (z leve proti desni) so obrazložili projekt „Požganica“

Predstavitve dramatizacije Prežihove „Požganice“ v Podjuni

Napredek, ki ga Slovenska prosvetna zveza oziroma njena včlanjena društva beležijo v zadnjih letih, je dosegel razveseljivo visoko raven. Predstave, ki so jih uprizarjale dramske skupine krajevnih društev, so imele veliko odzivnost. To še posebno velja za predstave na prostem, kot sta bili „Velika puntarija“ v Spodnjih Vinarah in Miklova Zala v Svatnah kakor tudi za predstavo „Buge waz primi gralva Venus“ v Borovljah.

Torej tiste predstave, pri katerih so sodelovali igralke in igralci s širšega območja. Iz tega se je rodila tudi ideja o dramatizaciji Prežihovega romana „Požganica“, ki naj bi jo uprizorili v Spodnjih Vinarah.

Ideja je postala tudi resničnost. Slovenska prosvetna zveza je minuli petek organizirala predstavitev v kulturnem domu „Danica“ v Šentprimozu, na katerem je tajnik dr. Janko Malle pozdravil pisatelja Vladimirja Kocjančiča in režiserja Petra Militarova ter udeležence, ki so prišli, da bi spoznali zamisli o uresnitvi tega velikega gledališkega projekta. Malle je menil, da bi bila uprizoritev „Požganice“ najboljši odgovor na evforijo ob 70-letnici koroškega plebiscita, saj Prežih v svojem delu obravnava prav čas v letih pred in med prvo svetovno vojno ter dogajanja okrog plebiscita. S tem je pisatelj, je dejal Malle, leta 1939 napisal nacionalni ep, ki ima še tudi

danes posebno aktualen pomen.

Pisatelj Vladimir Kocjančič je potem podrobno orisal, kako se je lotil dramatizacije tega nad štiristo strani obsegajočega Prežihovega romana. Dejal je, da je to storil z vso odgovornostjo, predvsem pa je pri tem ostal zves Prežihu, generalni izpovedi njegovega romana. Naglasil je veličino pisatelja Prežihovega Voranca, saj je njegova „Požganica“ tudi danes aktualna kot v času, ko jo je pisal v dunajskem zaporu. Opozoril je tudi na briljantnost njegovih dialogov, zlasti pa na tragedijo slovenskega naroda, ki v strankarskih bojih izgublja svojo narodno substanco.

Režiser Peter Militarov je

obrazložil idejo realizacije Kocjančičeve dramatizacije. Menil je, da igra „Požganica“ ne dopušča nobenih kompromisov, da se je dela treba lotiti z vso resnostjo, s strogimi profesionalnimi prijemi. Povedal je, da je treba k sodelovanju pridobiti sto ljudi, kajti masovne scene bodo morale biti učinkovite, prepričljive. Večje vloge so razdeljene med petdeset oseb, pomembno vlogo pa bo imela tudi tehnika, posebno razsvetljava. Ob koncu pa je Militarov menil, da bi s pripravi morali začeti takoj.

Navzoči igralci in taki, ki se zanimajo za uresničitev tega projekta, so bili nad izrečenim navdušeni, hkrati pa so izrazili bojazen, da bo tako široko zasnovano predstavo težko uresničiti, zlasti z ozirom, da jo bo treba pripravljati v času turistične sezone, ko je mnogo naših ljudi zaposlenih tudi v večernih urah. Kljub upravičeni skepsi bo SPZ skupaj z društvi v Podjuni pričela zbirati sodelavce, zato upamo, da bomo avgusta lahko gledali predstavo, v kateri bomo videli pomemben del naše zgodovine.

Udeleženci predstavitve so pozorno prisluhnili besedam pisatelja Kocjančiča in režiserja Militarova

18. GLOBASKI KULTURNI TEDEN

Prireditelj:

Slovensko kulturno društvo v Globasnici
in Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Štebnu

DAN:	PIREDITEV:	KRAJ:
sreda, 21. marca, 20.30	PLEBISCITNE PROSLAVE VČERAJ – DANES – JUTRI predava dr. Peter Fantur	gostilna Šoštar Globasnica
četrtek, 22. marca, 20.00	KONCERT „OD PLIBERKA DO TRABERKA“ Domači zbori in zbori iz Slovenije	gostilna Šoštar Globasnica
nedelja, 25. marca, 20.00	FILMSKI VEČER predvaja Košnikov Anzej – Johann Elbe	gostilna Juena Čepiče
sreda, 28. marca, 20.30	AKTUELL AUS DER SICHT DER MEDIZIN Vortragende: Dr. Maria Bakondy	gostilna/GH Štekl/Hudl Globasnica
petek, 30. marca, 20.30	LJUDSKA NOŠA V GLOBASNICI IN OKOLICI po pričevanju domačinov v sodelovanju z dr. Marijo Makarovič in Jano Dolenc	župnišče Globasnica
sobota, 31. marca, 15.00	OTROŠKI POPOLDAN s petjem, igranicami itd.	župnišče Globasnica
nedelja, 1. aprila 20.00	ZAKLJUČNI KONCERT sodelujejo: MePZ Peca, MPZ Franc Leder-Lesčjak in Suški oktet	Ljudska šola Globasnica

Tudi Založba Drava počastila Huga Wolfa

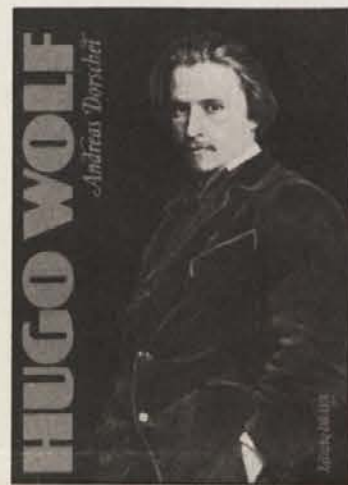
„S slovenskim prevodom nemškega muzikologa Andreasa Dorschla o Hugu Wolfu se Založba Drava v Celovcu pridružuje počastitvam stotridesete obletnice rojstva tega svetovno znane skladatelja, ki Slovencem ni in tudi ne sme biti tuj“. Tako je na zavijku knjige o Hugu Wolfu – prve slovenske knjige o tem umetniku sploh – napisal recenzent dr. Danilo Pokorn. V nadaljevanju v kratkem navaja življenjske podatke Huga Wolfa, za katerega je do nedavnega veljalo, da je nemškega rodu, sedaj pa je znano, da so bili njegovi predniki Slovenci, kar seveda zahteva nov razmislek Slovencev do tega umetnika.

S prevodom monografije o Hugu Wolfu imamo možnost

podrobneje spoznati umetniško življenjsko pot in nastajanje njegove glasbe. Knjiga nam omogoča tudi vpogled v umetnikov odnos do sveta, v katerem je živel in ustvarjal. Posebno zanimivi so bili njegovi stiki z raznimi sodobniki. Pri tem lahko razberemo, tako ugotavlja tudi dr. Pokorn, da je bila življenjska usoda Huga Wolfa v zgodovini glasbene umetnosti ena najmračnejših. Vzrok tega je bila deloma njegova skrajno neprilagodljiva narava. V mladosti si je nakopal tudi hudo bolezen, ki je bila kriva za njegovo pretrano smrt.

Knjiga Andreasa Dorschla je zelo podrobna informacija o Hugu Wolfu, ki smo ga na Slovenskem gotovo premalo poznali. Opremljena je s številnimi faksimili in slikovnim gradivom. Razdeljena je na pet vsebinskih sklopov; opombe, časovna preglednica, izbor bibliografije ter imensko kazalo.

Delo je v slovenščino prevedel Borut Trekman, ki je svoje delo opravil z vso odgovornostjo in z velikim občutkom za jezik. Likovno opremo je prispeval Jure Jančič. Knjiga (156 strani), vezana v celo platno, je že v prodaji v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu. Stane 212 šilingov.

Bratuž – Po 50. letih

Odborništvu za šolstvo Goriške pokrajine v Italiji je pred kratkim izdalo zbornik o Lojzetu Bratužu z dvojezičnim naslovom „50 anni dopo/ Po 50. letih“. Na Koroškem so zbornik predstavili pretekli petek v Mohorjevi knjigarni in pri tem še posebej spomnili na okoliščine, v katerih je ustvarjal ta odlični slovenski glasbenik, ter kot

zaveden Slovenec pred petdesetimi leti postal žrtev fašističnega zaničevanja in sovražstva v Italiji.

Zbornik vsebuje dosledno dvojezično (slovensko, italijansko) objavo predavanj posebnega zborovanja, ki ga je organizirala goriška pokrajinska uprava aprila 1987 v Gorici.

Franc Kattinig novi predsednik

Gerti Schuster, dosedanja predsednica rožeškega prosvetnega društva „Peter Markovič“, je na zadnjem občnem zboru odložila svojo funkcijo. Za njenega naslednika so izvolili Franca Kattniga, ki je tako že drugič postal predsednik društva. Gerti

Schuster, ki se namerava posvetiti le še petju, je v kratkih besedah orisala delovanje društva v zadnji mandatni dobi. Za največje uspehe je označila uvedbo klasičnih koncertov na Humu ter praznovanje 10-letnice društva na Štefanovo.

Šentjakobčani z velikim uspehom v Pirničah

V soboto, 10. marca zvečer je šentjakobski pevski zbor Rož izvedel svoj 30. koncert pesmi ponižanih in razžaljenih narodov v amaterskem Talijinem hranu v Pirničah pri Ljubljani. Občinstvo, vajeno predvsem kvalitetnih gledaliških predstav „Odra treh herojev“ in režiserja Petra Militarova, je do zadnjega kotička napolnilo dvorano kulturnega doma in z velikim interesom sledilo večdimenzionalnemu izvajanju, ocene so bile navdušujoče.

Koncert pa je bil tudi sicer pravi kulturni dogodek. Ob njem, bi lahko rekli, se je povezala vsa vas. Organizirali so ga gledališka skupina OTH, kmečka mladina in pa cerkveni mladinski pevski zbor. Izkupek od kar zasoljene vstopnine so namreč namenili za nakup Kregarjevih fresk v novi pirniški cerkvi. Tako pa je tudi prav. Kultura namreč ne pozna meja, kulturne dobrine pa ne prenesejo ideoloških predsodkov.

Mnogo zanimanja zbuja razstava pri slovenski „uti“.

Bogata ponudba na gastronomskem sejmu

CELOVEC. – Še do četrtka, 22. marca 1990 je na celovškem sejmišču odprt sejem Gast 90, ki je že 22. po vrsti. Na njem si gostinci lahko ogledajo naprave, ki jih potrebujejo v svojih obratih, razstavljeno pa je tudi veliko zanimivega s področja avstrijske kulinarske in še posebej turistične ponudbe.

Na prostoru v velikosti 30.000 kvadratnih metrov razstavlja nad 600 firm, od njih kar 30 odstotkov iz inozemstva. Ob tem je zanimivo, da so po številu italijanski razstavljalci prehiteli zahodnonemške. Očitno je to tudi

posledica povečanega zanimanja Italijanov za obisk Avstrije, odgovorni iz celovške sejemске direkcije pa to dejstvo ocenjujejo tudi kot „pripravo na vstop Avstrije v Evropsko skupnost“.

Tudi Slovenija ima na sejmu Gast 90 lastno „uto“. Poudarek je seveda na izvrstnih vinih, hkrati pa je nekaj firm pripravilo skupno razstavo morskih rib, mesnih izdelkov ter naravnih zdravil na osnovi propolisa, seveda pa je vključena tudi turistična ponudba Slovenije. Na sejmu Gast 90 si torej oglejte tudi slovensko „uto“, v dvorani 12, prvo nadstropje.

„Mlada KEL“ o odstopu Grilza

„Mlada KEL“ obžaluje odstop predsednika Mlade ŐVP Koroške Erwina Grilza. „Z njegovim odstopom je Mlada ŐVP Koroške ponovno izgubila človeka, ki se je prizadeval predvsem za obnovo ljudske stranke in za plodno sožitje obeh narodov na Koroškem“. Da se ljudska stranka brani financirati tajnika svoje mladinske organizacije in da že vnaprej daje priporočilo za koalicijo z Haiderjem, kaže, da še vedno ni pripravljena skupaj z mladino krojiti novo politično pot na Koroškem“, je rečeno v izjavi za tisk.

Nov predsednik SP za okraj Celovec-dežela

Socialisti v okraju Celovec – dežela so preteklo soboto dobili novega okrajnega strankinega predsednika. Na izrednem občnem zboru je bil izvoljen Dietmar Wedenig iz Škofjega dvora, kandidat, ki nikakor ne šteje med reformiste v stranki. Izvoljen je bil šele v drugem volilnem postopku. V prvem je sicer dobil največ glasov, toda ne absolutne večine. Za funkcijo okrajnega predsednika sta se potegovala še Borovelčan Willi Hafner in šolski psiholog dr. Gert Lach, ki pa je že v prvem volilnem postopku presenetljivo podlegel. V „dvoboju“ med Wedenigom in Hafnerjem je potem rezultat glasovanja znašal 73:76. Wedenig je na svoji prvi tiskovni konferenci za svoj okraj že zahteval mandat v avstrijskem parlamentu. Prvi kandidat bi bil prav on...

CENTER OKEN IN VRAT

FRANZ HASCHEJ

KREUZBERGLWEG 4
9141 EBERNDORF / DOBRILA VAS

Tel.: (0 42 36) 28 20

Fax: (0 42 36) 28 20

Autotel.: (06 63) 47 5 93

VABIMO vas
na

JOŽEFOV SEJEM
od 19. do 25. 3. v Dobrli vasi

Ves teden zelo ugodne cene

Okna INTERNORM, HRACHOWINA,
rolete, notranja in garažna vrata vseh vrst itd.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Torek 20. 3. 19.30	Mestna hiša v Celovcu	„JEZIKOVNI KONTAKT IN MENJAVA JE- ZIKA NA KOROŠKEM V ZGODOVINI IN SEDANJOSTI – predava dr. Heinz-Dieter Pohl	Club tre-popoli
Torek 20. 3. 19.30	Dom prosvete v Tinjah	KAKO DANES VZGAJATI? predava: univ. prof. dr. Anton Trstenjak	Sodalitas
Sreda 21. 3. 19.30	farna dvorana v Šentjakobu v R.	DA NE BO ODPADKOV – predava: mag. Bernadette Jobst	Katoliška pro- sveta
Petek 23. 3. 19.30	Dom prosvete v Tinjah	PASIJON IN VSTAJENJE V DELU PETRA HANDKEJA – predava: dr. Harald Baloch iz Gradca	Sodalitas
Petek 23. 3. 20.00	Kulturna taberna „Pri Joklnu“ v Celovcu	PRIPOVEDI Stare in nove pesmi kantavtorja Tomaža Pengova iz Ljubljane	Kulturno društvo „Pri Joklnu“
Sobota 24. 3. 9.-17.00	Dom prosvete v Tinjah	TEČAJ ZA ORGANISTE, PEVOVODJE IN CERKVENE PEVKE IN PEVCE – voditelja: prof. Jože Ropitz in žpk. Maks Mihor	Sodalitas
Nedelja 25. 3. po prvi maši	farni dom v Selah	REDNI OBČNI ZBOR PODPORNEGA DRUŠTVA PROTI POŽARNIM ŠKODAM V SELAH	
Sreda 28. 3. 13.-17.00	dom prosvete v Tinjah	KRAŠENJE VELIKONOČNIH SVEČ voditeljica: Notburga Brugger	Sodalitas
Sreda 28. 3. 13.-17.00	Dom prosvete v Tinjah	TEČAJ ZA SPRETNE ROKE Krašenje velikonočnih sveč – vodi Notburga Brugger	Sodalitas
Nedelja 1. 4. 14.30	telovadnica ljudske šole v Kotmari vasi	VIGREDNI KONCERT – nastopajo: MePZ „Gorjanci“, učenci glasbene šole, otroška skupina in kot gostje „Bratje Zupan“ iz Tržiča	SPD „Gorjanci“
Petek 6. 4. 20.00	srednja dvorana Doma glasbe, Celovec	JUBILEJNI KONCERT OB 30-LETNICI USTANOVITVE MePZ „JAKOB PETELIN-GALLUS“	

JEZIKOVNE POČITNICE V NOVM MESTU

od 15. julija do 4. avgusta 1990

Jezikovne počitnice so namenjene mladim od 10. do 15. leta. Krščanska kulturna zveza je pripravila tritedenski tečaj za mladince, ki želijo temeljiteje obvladati slovenščino. Če se zanimate, se javite na KKZ in zahtevajte podrobnejše informacije. Naslov: Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, tel.: (0 463) 516243.

Od ponedeljka, 9. julija, do sobote, 14. julija 1990

ŠTUDIJSKO POTOVANJE NA MADŽARSKO

– po kulturnih slehah in slovenskih stopinjah – Vodi prof. dr. Adam Samorjai
Prijave sprejema dom prosvete v Tinjah.

RAZSTAVE

Celovec

– Galerija v knjigarni Mohorjeve – razstava slik, grafik in kipov
dijakov Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. – **Kulturna
taberna Pri Joklnu** – Seka Tavčar – Frankl, aktualna dela. – **Gale-
rija Carinthia** – Susanne Zermoser, slike, do 31. 3. 1990.
– **Galerija Stadthaus** – Marc Chagall, 100 jedkanic, do 22. 4. 1990.
– **Galerija 61** – Drago Tršar, skulpture in risbe, do 29. 3. 1990.

Tinje

– **Galerija Tinje** – razstava del slikarke Ljubice Ratkajec – Kočica

Zveza koroških partizanov tudi letos organizira tradicionalno potovanje. Tokrat v Toskano v Italiji, od 4. do 8. maja. Stanovali bomo v hotelu v termalnem kopališču Montecatini, od tam si bomo na izletih ogledali znamenitosti mest Siena, Firenze, Lucca in poševni stolp v Pizi, dovolj pa bo tudi prostega časa.

Cena petdnevnega potovanja v dvoposteljni sobah znaša 3.180 šil., za enoposteljno je doplačilo 480 šil., v ceno je vračunan polpenzion z zajtrkom in večerjo. Vozil nas bo zanesljivi šofer Hanzej z udobnim Sienčnikovim avtobusom. Prijavite se čimprej po telefonu: dopoldne 0463/513752, popoldne 0463/210704, ali pri Milki Kokot tel. 0463/514300-40.

Za organizatorja: Janez Weiss

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 16. 3. 1990

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 11,70	12,30
za 1 angleški funt	£ 18,90	19,90
za 100 franc. frankov	f 203,50	213,50
za 100 ital. lir	Lit 0,93	0,98
za 100 dinarjev	DIN 90,00	110,00
za 100 švic. frankov	sfr 777,00	801,00
za 100 holand. guldnov	Hfl 615,00	633,00
za 100 nemških mark	DM 694,40	712,40

Posredujete: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO

TOTO

1 2 20 33 36 41 (29) 121 X11 111 112
Joker: 630237 b. j. Stava: 2:0, 0:1, 1:0, 1:1 b. j.

**SLOVENSKI
VESTNIK**

Nadstrankarski
časopis
koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za penzioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za penzioniste 310 din.).

SLOVENSKA
ŠTUDIJSKA
KNJIŽNICA

Mikschallee 4,
9020 Celovec, telefon:
(0 463) 32 385

Brezplačno izposoja knjige, revije, mladinske glasbene kasete in video-kasete (kavcija 50 šil. in izposojnina 10 šil. na dan).

Knjižnica je odprta: ob ponedeljkih in torkih od 10. do 18. ure, ob sredah, četrtek in petkih od 8. do 16. ure.

OKOLJE

CHINERY M 1000 idej za naravoslovce: opazujte, zbirajte, shranjujte, spoznavajte okolje s privlačnimi raziskavami in poskusi. – [1. natis]. – Lj.: Državna založba Slovenije. – 187 str.: ilustr.

KAKO DELUJE? : ČLOVEKOVO okolje. – [Lj.] : Tehniška založba Slovenije. – 606 str.: ilustr.

KOŽELJ B & D VUK Splošna ekologija z varstvom okolja: knjiga iz naravoslovnega zornega kota osvetljuje ekološko problematiko. – Mb: Obzorja. – 174 str.

LALOVIC P Svet, ki izginja. – Murska Sobota: Pomurska založba. – 151 str.: ilustr.

LENARDIČ M Ekološka misel: zlata pravila življenja II. – Lj.: samozaložba. – 89 str.

POŽARNIK H SOS za naravo in človeka. – Lj.: Domus. – 224 str.: ilustr.

TIŠLER M Narava, človek in kemija: če nočemo negativno vplivati na okolje, moramo čim bolj poznati naravo, njene zakonitosti... – Lj.: Državna založba Slovenije. – 141 str.: ilustr.

OGLAS

Nemško knjigo „Löse die Fesseln deines Schicksals“, 278 strani, cena: 172 šilingov, lahko naročite pri založbi Drava v Celovcu.

Ivan Dolenc

Za dolar
človečnosti

„Prihranil si je precej tisočakov,“ je rekel nekdo drug. „Živel je skromno v svoji sobici in ni zapravljaval. Le nekaj kosov pohištva si je kupil, da mu ni bilo tako pusto v samskem domu.“

„Ljubil je glasbo. Imel je lepo zbirko gramofonskih plošč.“

„V stari kraj se je odpravljaj. Septembra bi moral nastopiti pot.“

„Kupil si je vozni listek za ladjo. V Halifaxu se je hotel vkrcati.“

„Z avtomobilom in z denarjem je hotel doma

pomagati svojim.“

„Zelo je bil navezan na svojo staro domovino. Vedno je govoril, da se vrne, ko bo stopil v pokoj.“

Poslušal sem vse te pripombe in se čutil.

Še primer izseljenca, ki je trideset let in več tukaj samo delal in čakal, da se povrne v svoj rodni kraj.

Ali je življenje res tako kruto? Kaj neki si je mislil vsa ta leta v svoji mali sobi? Se mu je vse to zdelo samo po sebi umevno? Verjetno ne.

David McLeod – še ena uganka več z moje poti v

ameriškem svetu.

Kaj vedo o tem velikem žrtvovanju njegovi doma, ki bodo zdaj po pošti prejeli njegovo dolarsko zapuščino?

Poletje se še ni poslovilo, ko sta v bolnišnici nastopila službo dva Winnipegžana. Začasno sta zamenjala dopustnike. Prvi je bil rejen in dobrodušen, da se je vse smejalo, brž ko je odprl usta. „Reci mi Gary,“ se je predstavil. Pripovedoval je o svoji mladi ženi, ki se mu je baje izneverila, ker že dolgo ni nikjer delal in zaslužil. Za roko je potegnil predme svojega tovariša, fanta dvajsetih let, ki je bil dolg in suh, na obrazu pa je imel na levi strani globoko brazgotino, ki se je menda komaj pred kratkim zacelila. Klical ga je za Oskarja. Bilo je očitno, da sta dobra prijatelja.

„Kako pa je tukaj z dekleti?“ se je zarežal Gary in sto-

pil z menoj po hodniku.

„Na drugi strani so. Kar precej jih je tam.“

„Ali poznaš katero izmed njih?“

„Ne. Še z nobeno nisem govoril drugače kot službeno, tule v hiši.“

„Kaj pa je narobe s tabo? Si homoseksualec?“

„Imam vse druge skrbi.“

„A tako! Boš že videl, kako hitro se bova midva z Oskarjem sprijaznila z njimi. Tja do Winnipegga sem slišal, kakšna lepa dekleta so to.“

„Vso srečo vama želim.“

„Koliko jih spraviva v moj avto?“ se je zarežal Gary in se obrnil k svojemu prijatelju.

„Za vsakega po dve bi že lahko vzela s seboj,“ se je naglo odrezal fant.

„Pokličeva te na pomoč, če jih nabereva preveč,“ me je pičil Gary. „Na izlet se odpeljemo, dokler je še toplo

zunaj. Dolgo tako in tako ne ostaneva tukaj.“

S svojo težko roko je udaril Oskarja po ramenih in ga potegnil za seboj skozi vrata. Skupaj sta odšla po kosilo za naše nadstopje.

Smehljaj sem se za njima. Gary me je spravil v dobro voljo.

Spomnil sem se Steva in njegovega opisa deklet iz ženskega oddelka. Ali jih je tudi on poznal?

Res je, da so vsa mlada in povečini še zelo lepa. Starejših pravzaprav sploh še nisem videl, če izvzamen zagrenjeno gospodično, ki že petintrideset let vodi in vadi ženske strežnice z moško roko.

Dekleta so se zdeli komaj iz šole in so se nenehno menjavala.

(dalje prihodnjič)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
TO 13.3.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Ave Marija; 14.20 Batman; 14.45 Hiša na Eaton trgu; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 "Univerzum" – parada, delavnica idej; 21.07 Če bi to sosedi vedeli; 21.55 Pogledi s strani; 22.05 Kagemusha; 0.35 Aktualno.	16.55 Leksikon umetnikov; 17.30 Orientacija; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Žival x štiri; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.	9.05 Spored za otroke: Zgodbe iz školjke; Ko se korenin zavemo; "Alles Gute"; Sedma steza; Osmi dan; 15.35 Sova; Magnum; 16.50 Šolska tv; 17.55 Spored za otroke: Lonček kuhaj; Pavliha in Micka; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 P. Hamilton: Zapeljivec; 21.00 Trnuljčica – balet; 22.00 Dnevnik; 22.20 Sova; Magnum.	
SR 14.3.	9.05 Sinha Moca; 10.30 San Francisco; 14.20 Batman; 14.45 Hiša na Eaton trgu; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Dediščina Guldenburgovih; 21.00 Pogledi s strani; Vojna špi-onov; 22.40 Poslednji gangster; 0.00 Aktualno; 0.05 Miami vice; 0.45 Poročila.	16.55 Leksikon umetnikov; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Madame Sourdis; 21.55 Novo v kinu; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; 0.00 Aktualno.	9.05 Spored za otroke: Deklica del-fina in lisica; Zvitorepka; Zapeljivec; 15.05 Žarišče; 15.35 Sova; Mag-num; 16.50 Judje v Sloveniji; 18.05 Spored za otroke: Mavrica pisana; Štirje fantje muzikantje; 18.50 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Rašomon – jap. film; 21.35 Poezija keramike; 21.55 Dnevnik; 23.00 Sova; Magnum.	Nasvidenje v naslednji vojni Četrtek, 22. 3. 1990, TV LJ1, 22.25 – V nizu retrospektive slovenskega sodobnega filma bo tokrat na sporedu film „Nasvidenje v naslednji vojni“, ki ga je leta 1982 posnel režiser Živojin Pavlovič. Za predlogo mu je služil Zupanov roman Menuet za kitaro. Glavni junak filma Berk (Ivo Ban), je človek, ki se ne podreja kolektivnemu duhu, je „obstranec“, ki poskuša živeti predvsem svoj lastni jaz, zato je osamljenec in dvomljivec. Ko odide v partizane kot meščanski fant, bivši sokol, mu novo okolje vzbudi vrsto vprašanj. Zaradi tega vsem od začetka do konca postane sumljiv.
ČE 15.3.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Poslednji gangster; 14.20 Batman; 14.45 Hiša na Eaton trgu; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Dražba v Doroteumu v korist akciji „Luč v temo“; 22.20 Pogledi s strani; 22.30 Stari klobuki z Dunaja; 23.35 Aktualno; 23.40 Repermint mir; 1.25 Poročila.	16.10 Leksikon umetnikov; 16.15 Šport; 17.15 Srečanje z živaljo in človekom; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.	9.05 Spored za otroke: Indijanske legende; Šolska tv; Soteska Huda luknja; 15.05 Žarišče; 15.35 Sova; Magnum; 16.50 Mostovi; 18.20 Spored za otroke: Ciciban, dober dan; Ovčar Hobo; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 P. Wheeler: Bluebell; 21.00 Tednik; 22.05 Dnevnik; 22.25 Nasvidenje v naslednji vojni – slov. film; 23.55 Videostrani.	Stari klobuki z Dunaja – satira Četrtek, 22. 3. 1990, TV A1, 22.30 – V priljubljeni oddaji „Videoteka“ avstrijska televizija prikazuje stare posnetke različnih oddaj, večinoma filme, odrska dela ali humoristične oddaje. Tokrat bo na vrsti kabaret, v katerem bodo nastopili znani dunajski smešničarji, med njimi Karl Prayla, Otto Schenk, Alfred Böhm in drugi.
RADIO KOROŠKA 18.10–19.00 Torek, 20. 3. Partnerski magazin Sreda, 21. 3. Glasbena sreda – gost: prof. Jožko Kovačič Večerna 21–22: Tinjska predavanja: dr. A. Moritsch Iz spominov umetnika – Študij v Londonu (R. Klopčič) Četrtek, 22. 3. Rož–Podjuna–Zilja	Slovenci na poti k političnemu narodu Večerna oddaja 21. 3. (21–22): „Mi in naša zgodovina“ je bilo geslo treh predavanj v mesecu januarju – torej ob začetku leta, ko Koroška praznuje 70-letnico plebiscita – v domu prosvete v Tinjah. V prvem predavanju z naslovom „Slovenci na poti k političnemu narodu – Bog – cesar – domovina – je univ. doc. dr. Andrej Moritsch težiščno osvetlil prvi slovenski nacionalni program, razmišljal o konservativizmu in liberalizmu in ocenil državni šolski zakon kot mejnik v narodni diferenciaciji na Koroškem. V večernem slovenskem sporedu boste v prvem delu oddaje lahko prisluhnili najvažnejšim ugotovitvam znanstvenika – rojaka. V drugem delu sporeda pa se bo priznani slovenski violinist Rok Klopčič v prvem od treh prispevkov spomnil svojih študijskih let v Londonu, kjer je prvič doživel utrip velemesta, in študijskih doživetij v Stroblu v Avstriji, kjer je prišel v stik z „zvezdami“ med svetovnimi violinisti.			

TRIBUNA BRALCEV

Dragi hofrat, nikoli se nisva rada imela, ker se ne moreva rada imeti: preizraziti je med nama življenjski interesni konflikt, izvirajoč iz najinih različnih življenjskih ciljev in različnih poti do ciljev.

Pravite, da sem se obregnil ob vaš „Komentar“ v Nedelji „v docela pobe-snelem besednem obstrelu“ (bolje: obstreljevanju, svetuje vaš nadučitelj slovenščine). Priznam, v svojem napadu nisem bil prizanesljiv, a to je v našem narodnopolitičnem kaosu, povzročenem od avstrijskih politikan-tov Smollejeve in vaše sorte, gospod hofrat, še zmeraj bolj pravično kakor vaše, dovolite, ne posebno prijazno favljanje, ki ste si ga privoščili v svojem odgovoru v Našem tedniku 2. marca t.l. Zakaj bolj pravično? Zato, ker sem jaz „pobesnel“ nad vašim narodnopo-litično destruktivnim (razdiralnim) govorjenjem, torej iz objektivnih vzro-kov, vi pa, ker nimatepravišnih nabo-jev zoper moje konkretne očitke – da ostaneva v vašem vojaškem izrazo-slovju –, si mislite: napad je še zmeraj najboljša obramba, čeprav je osebni, nekaj umazanije bo že ostalo na njem, če ga bom z gnojnico, ni hudič. Ta na-čin polemike je kajpada tudi mogoč, ne verjamem pa, da bo za najine bralke in bralce kaj prida spodbuden, kajti če že, se je treba spoprijeti v ringu. – Zato predlagam že kar tu in zdaj, da se vrnete vanj in se ne izmikate mojim vprašanjem, ki zadevajo našo nardo-no čast in človeško dostojanstvo.

Da me bo po vašem osebnem izpadu na Koroškem spet lahko kak pes povohal, moram seveda najprej odgovoriti na grehe, katerih me po kri-vem, zato nepotrebnem, obdolžujete:

Naš tednik in Nedelja? V obeh delajo tudi taki novinarji, ki z njimi živim v spoštljivem odnosu, le da vi tega ne veste. Papir nikoli ni kriv ne za iskreno ne za hinavsko besedo. In med bralkami in bralci teh dveh listov je prav gotovo več kristjanov kakor klerikalcev, drugače me npr. ured-ništvo Nedelje ne bi bilo nedavno samo od sebe povabilo, naj napišem „kar hočem“ za zanimivi „Jezikovni kotichek“.

Gospodu dvornemu svetniku Vosporniku še enkrat

Mohorjeva založba? Nikoli nisem trdil, da je gnusno leglo ali „smrdljiva drhal“. Ne vem, ali ste neumni ali hudobni (ali oboje), da mi te Cankar-jeve besede v ustih tako obrnete, ko da so moje, ne pa njegove (v Hlapcih, ne pa v zvezi z Mohorjevo, s katero je tudi on sodeloval). Kristjani, od Ljubljane do Trsta, se (ne samo v ocenah) čudijo, zakaj mojega dnevnika Živela nemčija ni Mohorjeva v Celovcu izdala: ne vejo, da tudi v njenem odboru sedi hofrat Vospornik. (Kje pravzaprav ne sedi?)

Celovski zvon? Meni ga nikoli ni bilo treba, sem z mladim imel dovolj posla. Za intervju pa me je bil naprosil Vinko Ošlak, očitno v zmotnem konstruktivnem upanju, da bo polemika z menoj ta vaš list malo popestrila. Vi ste – zaječje narave, kakršne ste – preprečili njegovo objavo. Tako ostaja vaš deklarirani idejnopolitični in siceršnji pluralizem v tem vašem bin-gelju-bongelju slej ko prej puhlica.

Stavčna negacija, ali če hočete: **stavčno zanikanje?** Res se čudim, da vam ne gre v glavo takšna prepro-sta slovnična zadeva. Torej – nadučiteljsko – ponoviva še enkrat najprej vaš stavek, ki se vam je narobe zapisal: „Zgodovinski spomin nam pravi, da vselej, kadar so drugi odlo-čali o nas, nismo doživljali narodnostnih paradizov.“ Pravilno je lahko samo: ..., da nikoli, kadar so drugi odločali o nas, nismo doživljali... ali pa, če hočete malo bolj okorno – brez časovnega prislova „vselej“: ... da, kadar so drugi odločali o nas, nismo doživljali...

Če še ne verjamete, vprašajte Toporišiča, Gradišnika, Zablatnika ali pa katerega mojih bivših učencev na Ravnah in v Celovcu. Dam roko v ogenj.

Moja služba v nemški vojski? Zahvalim za primerjanje vašega trplje-nja in mojega v kazenskem bata-ljonu. Morebiti pa sem vam vendarle kot antifašist napoti? Tak občutek sem imel, ko ste svoje čase v gimnaziji dopuščali (če ne pospeševali) gorjo nekega dijaka J. F. zoper mene kot Hitlerjevega vojaka. V mojih Gorših stori-jah sta poglavji Smrt ter Ameri-čani in Angleži (strani 170-181). Tam

lahko preberete, kako sem zaključil to svojo kariero. In prav tam je tudi naslov za vojni arhiv, na katerega se lahko obrnete, če bi radi potrdilo, da govorim resnico.

Jezikovni kozli v nemških Samo-rastnikih? Za vsakega vam bom hvaležen, samo na dan z njimi. Človek se do smrti učiš, če si pravi učitelj. Vi ste se nemščine na Dunaju še kar dobro naučili, jaz pa menda slovenščine tudi kolikor toliko – v Ljubljani in na Ravnah. Ne vi ne jaz nimava zaradi tega kakih posebnih zaslug, prav? Jaz sem pripravljen učiti se od vas, če me pre-pričate.

Berti Petrei in njegova založba? Vem, da je Haiderjev varovanec, kakor ste vi (in je Smolle) njegov min-istrant pri iskanju demokratične baze v „parlamentu koroških Slovencev“ – bog se vaju usmili in reši naše ljudstvo pred vajinim zavajanjem! Tedaj pred 27 leti je bil taisti Petrei nastavljen pri celovškem radiu, Gustl Kuhar in Franc Sušnik sta mu bila z menoj vred hvaležna, da je vzel Samorastnike v pro-gram svoje kratkotrajne založbe. Sušnik mu je odkupil za Ravne 30 izvodov. Kritike so bile vse pozitivne, samo vi ste že takrat nergali, ne da bi konkretno imenovali moje ustreljene kozle in kozličke. Kako naj se potem človek izpopolni? Jaz sem vas že tedaj v pismu pozval, da bodite kon-kretni in mi prevedite vsaj eno Preži-hovih novel tako, kakor se spodobi, pa tega še do danes niste storili.

Sramotilni narekovaji? Čigavi so, vaši ali Sturmovi? Vaši, tako izpričuje cel Sturmov stavek, kakor ste ga zdaj zapisali. Sturm naših solidarnih nemško govorečih demokratov ne sramoti z narekovaji – igrice z njimi je vaša!

Še ena nadučiteljska: Narobe je reči „Profesorju Messnerju ne bo uspelo, da bi zabil klin med mano in navedene prijatelje...“ Pravilni mož-nosti imate dve, ali „Messnerju ne bo uspelo (se mu ne bo posrečilo) zabit klin med mene in navedene prijate-lje...“ ali pa „... med mano in navedenimi prijatelji“. Tretje možnosti nimate.

Kaj sta pripovedovala dr. Šušnik in dr. Tischler o Messnerju-učitelju

slovenščine? To bi lahko samo „rav-natelj“ sama povedala, če bi še živila. Jih moreva priklicati iz groba za pričevanje zoper mojo koristnost ali za mojo nesposobnost v razredu? Ne moreva. Zato jima privoščiva mir in pokoj in večno luč, prav? In vprašajte raje še živčnega bivšega strokovnega nadzornika dr. Valentina Inzka za nje-govo mnenje. Ali tega ali drugega mojih učencev. In ga sporočite slo-venski koroški javnosti, v redu?

Vaše zastojkarstvo in moje odi-ranje dijakov? Vaša plemenitost in darežljivost, gospod hofrat, vam v čast, predvsem tedaj, ko bojo drugi o njej zapeli takšno zahvalno pesem, kakršno ste si za zdaj sami. O mojem honorarju 1000 šilingov za branje v razredu kolega L. Dolinarja pa povejte (če zanjo sploh veste) koroški javnosti resnico: OKS, iniciativa ministrstva za pouk, plačuje širo po Avstriji vsakemu avtorju za branje (in diskusijo) v obsegu ene učne ure 2000 šilingov plus poravnava voznih stroš-kov. Če pa je tak avtor v razredu dve šolski uri, prejme 3000 šilingov. Dijaki ne plačajo groša ne, to gre vse iz dav-kov, ki jih tudi nas eden še kot upoko-jenec vplačuje. Zakaj pa sem jaz ministrstvu za branje v vaši šoli zaračunal samo en tisočak? Gotovo iz obzirnosti, da ne bi po ne-potrebnem izzval vaše zavisti. Zdaj vidim, da sem ga polomil, saj sem s tem vašega plemenitega duha priza-del??

Kdo zmerja kolega L. Dolinarja, da je sin belogardistov in izdajalcev?

Jaz ne. Jaz sem mu hvaležen za srčnost, da me je povabil v svoj raz-red. Prvi slovenist po desetih letih, odkar ste mi priskutili učiteljevanje vi, gospod hofrat, tako nepopravljivo, da sem – brez sapa – pobral šila in kopita šest let pred časom. Povem vam, ta vaš mladi tovariš je eden najbolj raz-vitih v vaši zbornici, ker b e r e, vse po vrsti, in se zanima za družbene pro-bleme na tej zemlji.

Stari računi? Eden med nama res ni poravnal, ker ne more biti. Poz-nate ga, gospod hofrat, tako temeljito kakor ga poznam jaz in ga pozna upo-kojeni strokovni nadzornik dr. V.

Inzko. In bivši predsednik Deželnega šol. sveta, ki me je (pred vami) obvaroval vsega hudega. Na duši leži nama obema in bo tam ležal do moje in do vaše smrti. Še ta ga ne bo porav-nala. To noče biti cikanje, ampak predlog, da ga razgrneva pred slo-vensko koroško javnost. Če ste za to, povejte.

Sicer pa praznujte svoje in Smolle-jeve zgodovinske uspehe. Moja duhovna domovina se ne podira – ne zaradi zablod vzhodnih „komunistič-nih“ dežel ne zaradi volilnega poraza mojih ljubljanih, pri vseh poštenih lju-deh na svetu priljubljenih sandini-stov. Naj povem, z Jenkom, da duh nič ne vaga. In jaz sem še zmeraj duhovni delavec.

Trinajst zagovorov sem vam nanizal, a zdaj dovolite še vprašanje: kdaj mi bote odgovorili na moje kon-kretne očitke?

1. zakaj ste bili proti „mazaškim akcijam“?

2. zakaj ste skočili v hrbet svojim dijakom-demonstrantom? In dve dodatni:

3. zakaj ste hoteli čestitat dr. Riesenfeldu, avstrijskemu generalnemu kon-zulu v Ljubljano, za njegov sprejem v slovenski PEN v dne, ko so podrl naše dvojezične krajevne table in sva z Lipušem ostro protestirala v taisti Ljubljani?

4. zakaj čekate – s Smollejem vred – o narodnem parlamentu koroških Slovencev, ko dobro veste, da nam to past postavlja Haider zato, da bi nas dokončno prešel in odšel. Zakaj sle-parite ljudstvo s takšno „demokra-tično bazo“?

Na odgovor čaka vaš vdani nad-učitelj Janko Messner.

V Tuhah, 3. 3. 1990

Zahvalim se uredništvu Sloven-skega vestnika za pripravljenost, da natisne ta moj odgovor dvornemu svetniku dr. Reginaldu Vosporniku, ker ga Naš tednik ni natisnil. Bralcem v informacijo: Moje prvo zadevno pismo bralca je bilo objavljeno v „nt“ dne 23. februarja t.l., Vospornikov odgovor na to moje pismo v „nt“ 2. marca t.l. Za načrtovani „skupni časo-pis“ koroških Slovencev takšno rav-nanje „nt“ kajpada ni spodbudno. Tako resnica ne more na dan.

Janko Messner

Priprave na start

Tik pred začetkom vignetnega dela koroškega nogometnega prvenstva je na igriščih po vsej južni Koroški čutiti praviti zagon: moštva se vestno pripravljajo, da bi izboljšala svoje pozicije na lestvicah. Slovenski atletski klub se je odpravil celo na priprave v Rovinj, kjer je med drugim premagal domače moštvo, ki igra v hrvaški ligi, s 4:1, Kanfanar (2. hrvaška liga) pa s 3:1. Tako dobro pripravljeni pa so igralci SAK v nedeljo premagali tudi Šentjakob s 4:1 (gole so dosegli Hanser 2, F. Sadjak in Velik).

Tudi Bilčovščani so bili zelo prizadevni, saj so v enem tednu odigrali kar 4 tekme: Vetrinju so podlegli z 0:2,

moštvo Austrie Celovec 1B so premagali s 5:1, DSG Borovlje z 2:1, proti Kotmari vasi pa so igrali neodločno (1:1). Značilno za vse te tekme je, da so bili Bilčovščani na začetku zelo nervozni in se le s srečo rešili hujšega zaostanka, sredi tekom so igrali zelo dobro in izvedli precej tehničnih vložkov, proti koncu pa jim je zmanjkovalo kondicije. Tako so Kotmirčani, ki so se pravkar vrnili s priprav v Lošinju, izenačili šele 7 minut pred koncem. Za Bilčovščane pa posebno velja, da bo morala obramba igrati še precej bolj zbrano in umirjeno. Ta je bila doslej namreč še najslabši del ekipe.

Bilčovščani so proti Kotmari vasi izvedli več dobrih napadov.

Slika: Mohar

Sigi Hobel (Bilčovs) je še vedno močan sredinski igralec.

Rezultati tekem na južnem Koroškem

Brnca – ATUS Borovlje 2:2 (Mandl 2, oz. Maver, Kraxner), **Šentjakob – SAK** 1:4 (Kavčič, oz. Hanser 2, F. Sadjak, Velik), **Galicija – Klopinj** 0:3 (Ratkich 3), **Baško jezero – Baldramsdorf** 3:2 (K. Unterguggenberger, Kreulitsch, Sandrieser za Baško jezero), **Šentpavel – Šentandraž** 3:2 (Muggi 2, B. Kunter oz. Simonitsch 2), **Welzenegg – Klopinj komb.** 3:4 (Warmuth 2, Mitsche G. Pawluch za Klopinj), **Bistrica v R. – Sinča vas** 3:2 (Pesjak 2, Struger oz. Esterl 2), **Pokrče – Launsdorf** 5:1 (Pichler 3, Sommer, Glantschnig za Pokrče), **Paternion – Šentilj** 2:2.

Dobljanke prvakinje

Odbojkarice ŠK Dob so že pred iztekom prvenstva postale prvakinje v koroški spodnji ligi. Ekipo Beljaka so namreč tudi gosteh ugnale s 3:0. S tem pa jim je tudi že zagotovljena uvrstitev v koroško žensko odbojgarsko ligo. Zadovoljstva nad to zmago tudi izpad iz pokalnega tekmovanja ni zmanjšal, saj so Dobljanke v njem podlegle eni najboljših koroških

odbojgarskih ekip. Pred ciljem pa je tudi prva moška ekipa Doba, ki je premagala celovski Hypo s 3:1 in se mu tako tudi oddolžila za poraz v pokalu. Dob II bo torej kot prvak nastopil v play-offu. Prva ekipa pa kar serijsko izgublja: tokrat je namreč podlegla ATSC iz Celovca z 2:3, to pa kljub ne tako slabi igri. Vsekakor pa jim manjka prava motivacija.

Koroške prvakinje spodnje lige: ŠK Dob

Slika: Mohar

SŠK Obir drugi, SŠZ II ogrožena

Deveto kolo šahovskega prvenstva za Koroško v 1. razredu-vzhod je prineslo pomembne odločitve. SŠK Obir I si je z visoko zmago nad tretjeuvrščenim moš-

tvom SG RBB Wolfsberg III (6:2) že zagotovil najmanj naslov viceprvaka v tem razredu, ekipa Slovenske športne zveze/Drava II pa je po hudem porazu (1:7) proti

vodečemu na lestvici KSV-/ASK III še naprej na predzadnjem mestu, le dve točki pred zadnjeuvrščenim moštvom železničarjev iz Šentvida.

Nevarnost za izpad te ekipe se iz tekme v tekmo povečuje, prihodnji nastop proti moštvu iz Wölfnitza 31. marca pa bo verjetno že odločil o „biti ali ne biti“ slovenskih šahistov v 1. razredu.

Za vse bolj uspešno moštvo SŠK Obir iz Železne Kaple so tokrat zmagali Jokovič, brata Harald in Hans-Christian Wolte, Pasterk in ravnatelj Hanschou, remizirala pa sta Ramaš in Jammer. V prihodnjem kolu Kapelčani gostujejo v Eitwegu.

Čast SŠZ/Drava II je rešil edinole mladinski igralec Boris Gallob, ki je edini dobil partijo.

Na lestvici prvega razreda-vzhod vodi po devetih kolih KSV/ASK III (53,5) pred SŠK Obir (49) in SG RBB Wolfsberg III (41,5 točke). SŠZ/Drava II ima 25 točk.

Edini je točkoval Boris Gallob (SŠZ/Drava)

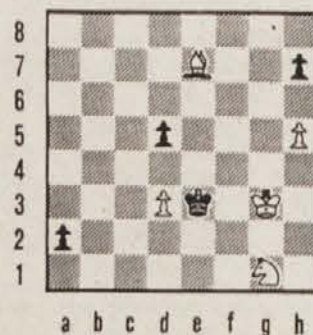
Slika: Mohar

ŠAHOVSKA RUBRIKA

ureja: Silvo Kovač

Šahovska naloga številka 72

Platov „Riger Tageblatt 1909“

Položaj črnega v poziciji na diagramu je obetavnejši, saj je prosti kmet na polju a2 pred promocijo v damo. Ali to napredovanje beli še lahko prepreči in z zanimivo kombinacijo še zmagaja, je tokrat naloga reševalcev.

Pri reševanju upoštevajte medsebojno sodelovanje obeh belih figur.